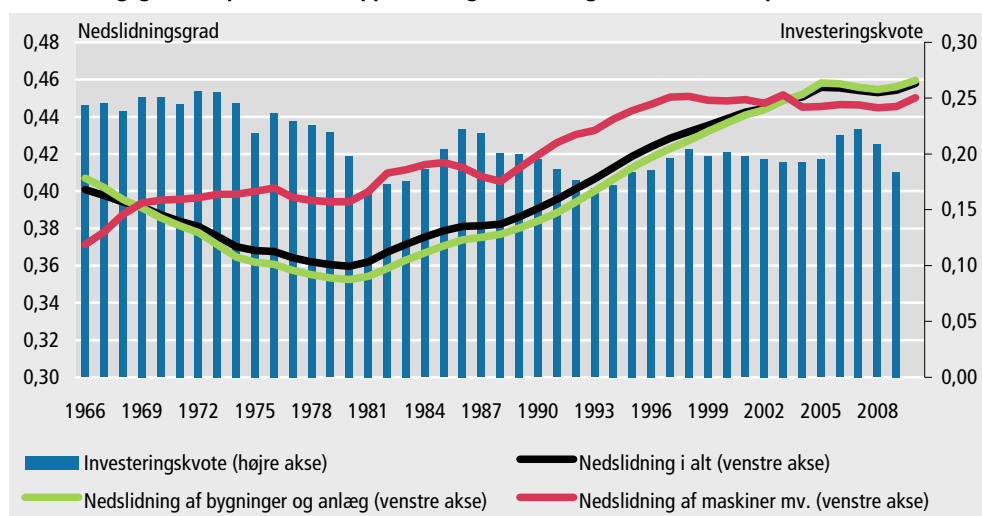

Stigende nedslidning af produktionsapparatet

Produktionsapparatet er blevet mere nedslidt de seneste to år. Det sker efter en kortere periode fra starten af 2005 til starten af 2008, hvor nedslidningen har været aftagende. Det er både bygninger, anlæg og maskiner mv., der i højere grad end tidligere er nedslidte. Forklaringen på den stigende nedslidning er et fald i investeringerne efter 2007. Således er investeringskvoten – de faste bruttoinvesteringers andel af BNP – faldet fra 0,22 til 0,18 fra 2007 til 2009.

Nedslidningsgrad for produktionsapparatet og investeringskvote, løbende priser

Anm: Investeringskvoten er her defineret som de faste bruttoinvesteringers andel af BNP. Maskiner mv. indeholder alle andre typer aktiver end bygninger og anlæg, fx maskiner og inventar, transportmidler og software.

Trenden skiftede i 1980

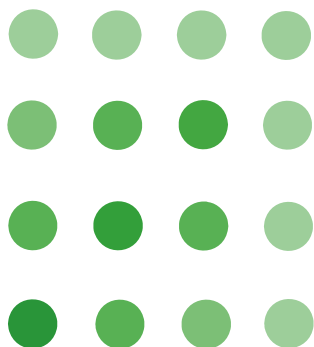
Fra 1966 til 1980 faldt nedslidningsgraden af produktionsapparatet, fordi der i perioden var betydelige faste bruttoinvesteringer i bygninger og anlæg. Udviklingen vendte i 1980, hvor en stigende nedslidning af produktionsapparatet begyndte. En udvikling som fortsatte indtil 2005, hvorefter nedslidningsgraden igen faldt svagt under højkonjunktoren. Den positive udvikling vendte i 2008, i takt med at konjunktoren vendte, og finanskrisen begyndte.

Bygninger og anlæg har størst betydning

Bygninger og anlæg udgør værdimæssigt den største del af produktionsapparatet, og derfor følger den samlede udvikling i nedslidningsgraden udviklingen i nedslidningsgraden for bygninger og anlæg, mens maskiner mv. vægter betydeligt mindre. Udviklingen i nedslidningsgraden for maskiner mv. afviger således fra den generelle udvikling i slutningen af 1960'erne og starten af 1970'erne, uden det har ændret retningen af den samlede nedslidningsgrad. Siden midt 1990'erne har nedslidningsgraden for maskiner mv. ligget på et nogenlunde uændret niveau.

Nedslidning betyder forringelse af værdier

Nedslidningsgraden for produktionsapparatet er målt ved den værdiforringelse, der sker for kapitalgoderne som følge af slid, teknisk og økonomisk forældelse i forhold til et tilsvarende nyt kapitalgode. En nedslidningsgrad tæt på 1 for produktionsapparatet indikerer et relativt nedslidt produktionsapparat i slutningen af dets levetid, mens en værdi tæt på 0 betyder et forholdsvist nyt produktionsapparat.

Investeringsbølger

Det sker, at investeringerne kommer i "bølger", dvs. at der i perioder foretages særligt store investeringer, som så, når det anskaffede produktionsapparat er nedslidt og skal fornyes, giver anledning til en ny bølge af investeringer. Således var der i 1960'erne og 1970'erne en stor bølge af investeringer i bygninger og anlæg.

Produktionsapparat (fast realkapital og forbrug af fast realkapital) og nedslidningsgrad

	1966	1970	1980	1990	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008*	2009*	2010*
løbende priser, mia. kr.															
Bruttobeholdning	431	609	2 036	4 454	6 738	7 155	7 401	7 646	7 926	8 186	8 484	9 058	9 601	9 849	9 879
Bygninger og anlæg	357	505	1 690	3 602	5 424	5 777	5 961	6 164	6 406	6 634	6 908	7 412	7 878	8 089	8 111
Maskiner mv.	74	104	345	852	1 313	1 378	1 439	1 482	1 520	1 552	1 576	1 647	1 723	1 760	1 768
Nettobeholdning	258	373	1 303	2 714	3 781	3 989	4 111	4 211	4 355	4 455	4 619	4 945	5 253	5 375	5 355
Bygninger og anlæg	212	310	1 094	2 219	3 057	3 230	3 316	3 398	3 512	3 595	3 747	4 033	4 296	4 399	4 383
Maskiner mv.	46	63	209	495	724	759	796	813	843	860	872	912	957	976	972
Forbrug af fast realkapital	11	16	54	127	204	214	223	231	240	246	257	273	286	284	...
Bygninger og anlæg	5	8	30	65	98	103	106	110	114	118	126	135	145	145	...
Maskiner mv.	6	8	24	62	106	111	117	122	125	127	131	137	142	139	...
faste 2000 priser, kædede værdier, mia. kr.															
Bruttobeholdning	2 740	3 172	4 430	5 596	6 738	6 879	6 998	7 116	7 229	7 341	7 445	7 553	7 673	7 786	7 847
Bygninger og anlæg	2 463	2 836	3 871	4 658	5 424	5 520	5 609	5 693	5 779	5 864	5 940	6 004	6 074	6 145	6 190
Maskiner mv.	328	390	608	953	1 313	1 359	1 389	1 423	1 451	1 478	1 506	1 553	1 607	1 653	1 670
Nettobeholdning	1 647	1 948	2 829	3 415	3 781	3 837	3 883	3 924	3 960	3 998	4 044	4 123	4 194	4 245	4 251
Bygninger og anlæg	1 479	1 760	2 521	2 882	3 057	3 086	3 112	3 132	3 156	3 182	3 214	3 262	3 301	3 332	3 334
Maskiner mv.	195	224	349	545	724	751	771	792	805	818	832	865	899	922	926
Forbrug af fast realkapital	53	63	93	138	204	211	216	221	228	232	239	247	257	258	...
Bygninger og anlæg	35	42	62	78	98	100	101	102	105	105	108	110	114	116	...
Maskiner mv.	19	23	34	61	106	111	115	119	124	127	131	137	143	142	...
nedslidningsgrad, primo året															
Nedslidningsgrad	0,401	0,387	0,360	0,391	0,439	0,443	0,444	0,449	0,451	0,456	0,456	0,454	0,453	0,454	0,458
Bygninger og anlæg	0,407	0,386	0,353	0,384	0,436	0,441	0,444	0,449	0,452	0,458	0,458	0,456	0,455	0,456	0,460
Maskiner mv.	0,371	0,395	0,394	0,419	0,449	0,449	0,447	0,452	0,445	0,446	0,447	0,446	0,445	0,446	0,450

Anm: Beholdninger er opgjort primo året. Maskiner mv. indeholder alle andre typer aktiver end bygninger og anlæg, fx maskiner og inventar, transportmidler og software.

Mere information

Tidsserier med fast realkapital på 53, 27 og 9 erhverv, institutionelle sektorer samt for hele økonomien findes på www.dst.dk/stattabel/499. I abonnementsserien *Nationalregnskab og Betalingsbalance* 2010:14 (Statistiske Efterretninger) findes tidsserier for opgørelsen af produktionsudstyret i form af fast realkapital. Der findes også dokumentation og metode-beskrivelse for beregningen af fast realkapital.

Kilder og metode

Opgørelsen af fast realkapital finder sted enten med udgangspunkt i værdisætning af fysiske beholdninger eller ved PIM (Perpetual Inventory Method). Værdisætning af fysiske beholdningsstørrelser er benyttet for transportmidler samt delvist for boliger og andet byggeri. PIM benyttes til opgørelse af maskiner og inventar, anlæg og software mv. Se en mere udførlig beskrivelse af kilder og metode på www.dst.dk/varedeklaration/72288.

Næste offentliggørelse

Fast realkapital 2011 udkommer i uge 44 2011.

Henvendelse

Christian Gysting, tlf. 39 17 36 65, cgy@dst.dk
Carmela Moreno, tlf. 39 17 30 66, cam@dst.dk